

Programma implementatieconferentie – 14 en 15 december 2023

Plenair

- Hedendaags en effectief taalonderwijs. Een geïntegreerd project rond de podcast 'Bob'. – Gino Bombeke
- De aanpak 'Leraren als leesbevorderaars': aandacht voor structurele professionalisering op het gebied van actuele, rijke jeugdliteratuur – Wenckje Jongstra en Claire Goriot

Integratie binnen het vak Nederlands / leergebied taal

- Spreekvaardigheid als katalysator van het schoolvak Nederlands – Martijn Knook & Adriëne van de Vreede
 - *In deze sessie wordt dieper ingegaan op spreekvaardigheid als verbindende factor binnen het vak Nederlands. Tijdens de sessie wordt via concrete lesvoorbeelden ingegaan op hoe men op het Calvin College in Goes aandacht aan spreekvaardigheid geeft.*
- Schrijfvaardigheid trainen in de eerste graad b-stroom – Liesbeth Ghesquière & Barbara Axters
 - *Hoe kan je didactische richtlijnen rond schrijfonderwijs en schrijfdidactiek ingang laten vinden in het eerste jaar van de B-stroom? In deze sessie worden de bouwstenen van een effectieve schrijfdidactiek toegelicht en wordt een didactisch kader met concrete schrijffiches aangeboden. Deze fiches kunnen meteen worden ingezet in de les of kunnen dienen als inspiratie voor vergelijkbare schrijfopdrachten.*
- Dialogisch literatuuronderwijs met hedendaagse poëzie – Peter Van Damme
 - *In deze sessie worden de mogelijkheden voor dialogisch literatuuronderwijs (gebaseerd op 'Leerlingen en literatuur' van Elke D'Hoker) verkend voor poëzie.*
- Hoe omgaan met chatbots tijdens de lessen Nederlands? – Kathleen Leemans
 - *In deze sessie gaan we na hoe chatbots doelgericht kunnen worden ingezet als een mogelijke inspiratiebron en een hulpmiddel naast vele andere.*
- Proces en product: geactualiseerde kerndoelen voor primair onderwijs en de onderbouw van het secundair onderwijs – Joanneke Prenger & Jocelijn Pleumeekers
 - *In deze workshop nemen we de deelnemers mee in het proces van de geactualiseerde kerndoelen, laten we zien welke veranderingen er te verwachten zijn, vertellen we over het ontwikkelproces en zoomen we in op de geactualiseerde kerndoelen. Ook zullen we ingaan op de samenhang met andere leergebieden en afstemming met de bovenbouw van het voortgezet onderwijs.*
- Doelgericht werken aan cultuur; NOB-project Cultuuronderwijs voor de Nederlandse Taal- en Cultuurscholen in het buitenland – Barbara van Dorp en Nynke Ongena
 - *In de afgelopen jaren heeft Stichting NOB (Nederlands Onderwijs Buitenland) extra ingezet op cultuuronderwijs. In deze presentatie wordt het traject toegelicht dat is doorlopen. Er worden tips gegeven voor duurzame implementatie en er wordt verteld over de nevenresultaten die bereikt zijn en de praktische tools die zijn ontwikkeld.*

Taal in vakken

- 'Hallo Nederlands': Thematische lessen lezen, schrijven en woordenschat die door vak-en taaldocenten gegeven worden – Brigitte van Hilst & Elsbeth Bronswijk
 - *In deze presentatie wordt de opzet van thematische lessenreeksen voor het vak Nederlands toegelicht. Hoe zorgen we ervoor dat er voldoende afwisseling in de leeractiviteiten zit? Ook delen we met de deelnemers hoe binnen de school vakleraren geschoold worden om deze lessen vakdidactisch vorm te geven.*

- Lezen zonder grenzen. Aan de slag met begrijpend lezen in alle vakken (secundair onderwijs) – Lisa Verhelst & Marleen Dierickx
 - *Tijdens deze workshop schetst Lisa een kader rond geïntegreerd werken aan leescompetentie en illustreert Marleen, taalcoördinator van Athena campus Drie Hofsteden Kortrijk, dit verhaal met praktijkvoorbeelden van op de klasvloer.*
- Taalsteun in de geschiedenisles – Anne-Christien Tammes & Johan van Driel
 - *Voor het vak geschiedenis is er taalvaardigheid nodig om grip te krijgen op historische ontwikkelingen. Tijdens deze workshop wordt getoond aan de hand van voorbeeldlessen hoe taalsteun in de geschiedenisles vorm kan krijgen.*
- Diep tekstbegrip aanwakken met FLINT: Lezen en schrijven binnen Natuur- en Techniekonderwijs – Hilde Kooiker-den Boer & Jacqueline Evers-Vermeul
 - *Samen met basisschoolleerkrachten werd de lessenserie FLINT (Functioneel Lezen In Natuur- en Techniekonderwijs) ontwikkeld. Daarin worden lees- en schrijflessen gericht op tekststructuur gecombineerd met hands-on activiteiten. In deze workshop wordt meer verteld over het project en de belangrijkste bevindingen, maar worden ook handvatten gegeven om zelf aan de slag te gaan met de didactische uitgangspunten die eraan ten grondslag liggen.*

Taalcompetente leraren

- Werken aan een taalcompetent team – Femke Cools
 - *Op acht VVE-scholen wordt aan taalversterkend onderwijs gewerkt en gebouwd aan een taalcompetent lerarenteam. In deze sessie wordt de werkwijze toegelicht: de successen die geboekt worden, maar ook de obstakels die er zijn. Praktijkparels worden gedeeld, maar de deelnemers worden ook gevraagd om mee te denken over de puzzels die opduiken.*
- Het versterken van de taalcompetenties van aankomende leraren: pabo-studenten voorbereiden op het voeren van oudergesprekken – Claire Goriot & Wenckje Jongstra
 - *Binnen dit onderzoeksproject staat centraal hoe het voeren van oudergesprekken bij aankomende leraren kan worden versterkt. Tijdens de presentatie wordt inzicht gegeven in het doorlopende onderzoeksproces, de uitkomsten en de manier waarop aan de taalcompetenties van aankomende leraren wordt gewerkt.*
- Taal verbindt in Taal als basis: docenten, wetenschappers en vakdidactici werken samen vakoverstijgend aan de taalcompetentie van leerlingen in Nederland – Noortje Hemmen & Heleen Vellekoop
 - *Tijdens de lezing kunnen de deelnemers kennismaken met het project 'Taal als basis', zowel de opzet als de materialen en resultaten die het opgeleverd heeft.*
- Taalgerichte strategieën voor inclusieve vakdidactiek op de HU pabo – Marian van Popta & Dorien Corver
 - *In deze workshop nemen we de deelnemers mee in het proces om taalgerichte strategieën in het curriculum te integreren, op basis van het daartoe ontwikkelde professionaliseringspakket. We presenteren onze analyse van de taalmodules en de verbeteringen die we daarin hebben aangebracht. Vervolgens gaan we actief aan de slag met de vraag hoe deze werkwijze ook voor andere lerarenopleidingen en in andere vakken een plek zou kunnen krijgen.*

Taal & identiteit

- Het Steunteam Vluchtelingen: innovatief aan de slag met de impact van trauma en vlucht op het (taal)leren van kinderen en jongeren. – Sarah Slabbaert & Ine De Brouwer
 - *Tijdens deze lezing nemen we jullie mee in enkele casussen van het Steunteam Vluchtelingen. We verkennen samen hoe (taal)leren, identiteit en cultuur met elkaar*

verbonden zijn en trachten de deelnemers handvatten te bieden om de taalcompetenties van jonge vluchtelingen te versterken.

- De kracht van woorden: oefenen in verbindend communiceren – Barbara Axters
 - *Binnen het vak Nederlands is het interessant om in te zetten op verbindend communiceren. In deze sessie worden lessenreeksen die hiertoe zijn ontwikkeld gepresenteerd.*

Taalbeleid

- Taalontwikkelen in het educatieve domein: samen op weg naar een werkend taalbeleid voor opleiders, studenten én hun leerlingen – Nanette Maalman & Margriet Smits
 - *In deze sessie doen we verslag van het implementatieproces van ons taalbeleid en de eerste opbrengsten ervan. Daarnaast gaan wij graag in gesprek met andere deelnemers over de manieren waarop onze initiatieven blijvend kunnen bijdragen aan professionalisering van het werkveld.*
- Een effectief leesbeleid realiseren in het basisonderwijs: drie hefboomen – Siel Vienne & Pandora Versteden
 - *Een effectief taalbeleid implementeren op school, het is een hele uitdaging. Het Centrum voor Taal en Onderwijs ging twee jaar lang aan de slag met een 40-tal basisscholen in Vlaanderen om een taalbeleid met de focus op leescompetenties uit te bouwen en te implementeren op school. In deze workshop koppelen we de verschillende onderdelen van een leesbeleid aan concrete voorbeelden van de deelnemende scholen.*